

JÄTEALAN YHTEISTYÖRYHMÄ (4/2022) KOKOUSMUISTIO

Aika Keskiviikko 21.9.2022 klo 13:00-15:30

Paikka Teams ja nh. Julkisuus (Eteläesplanadi 10)

Osallistujat

Paikalla:	
Tuuli Myllymaa	SYKE (pj.)
Katja Moliis	YTP
Helena Dahlbo	SYKE
Joona Koskinen	SYKE
Juha Laurila	Infra ry
Jenni Hunnako	MTK
Henriikka Harinen	YM
Malin zu Castell-Rudenhause	VTT
Lasse Pöyry	KKV
Aaron Vuola	Metsäteollisuus ry
Titta Berlin	MMM
Laura Paloviita	YM
Timo Hämäläinen	KIVO
Marja-Riitta Korhonen	YM (siht.)
Sirje Stén	YM
Tuulia Innala	Kuntaliitto
Jouni Nissinen	YM
Etänä:	
Riitta Levenin	YM
Marja Ola	Kaupan liitto
Tuovi Kurttio	SLL
Juha-Pekka Salmi	TYNK ry
Mia Nores	YTP ry
Suvi Jutila	YM
Lisa-Marie Stenbäck	TYNK ry
Laura Idström	ELY-keskus
Marko Printz	Jätehuoltoyhdistys ry
Sirkku Jaakkola	YM
Tiina Fiskaali	Teknolgiateollisuus
Juha Anttila	Aluehallintovirasto
Olli Sahimaa	Aalto yliopisto
Antro Säilä	Suomen pakkausyhdistys ry
Jukka Kero	Kiinteistöliitto
Margareta Wahlström	VTT
Mikko Paunio	STM
Teemu Virtanen	PIRELY
Merja Tornainen	Ruokavirasto
Teo Kangaspunta	TEM
Tarja-Riitta Blauberg	YM
Outi Suomi	Business Finland
Olli Dahl	Aalto yliopisto
Tuuli Oikarinen	YM
Merja Saarnilehto	YM
Tuomas Raivio	Gaia Consulting
Heli Tammivuori	Elintarviketeollisuusliitto ry
Ilkka Hippinen	Motiva

1-2. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtajana toimi Tuuli Myllymaa SYKEstä, Anna-Maija Pajukallion ollessa estyneenä. Puheenjohtaja avasi kokouksen ja esityslista hyväksyttiin.

3. Ajankohtaiset jäte- ja kiertotalousasiat / Riitta Levenin YM

Riitta esitteli ajankohtaisia jäte- ja kiertotalousasioita. Esitys saatavilla hankeikkunassa. Akkuasetuksen trilogineuvotteluihin liittyen kysyttiin, mitä asioita on vielä tuottajavastuuseen liittyen ratkaistavana. Akkuasetuksessa avoimia kysymyksiä liittyy vielä tuottajavastuuta koskeviin olennaisiin kohtiin kuten eri materiaalien tarkkoihin kierrätysprosentteihin sekä prosenttitavoitteiden tavoiteaikatauluihin. Myös

tuottajavastuujärjestöjen etuoikeutta keräysvirtojen ohjaamiseen on kyseenalaistettu, mutta todennäköisesti kovaa painetta sen asian muuttamiseen ei kuitenkaan ole.

4. SIIRTO-rekisteri / Laura Paloviita YM ja Joonas Koskinen SYKE

Laura kertoi ensin yleisesti syyskuun alussa käyttöön otetusta SIIRTO-rekisteristä, jonka jälkeen Joonas demosi SIIRTO-rekisterin toiminnallisuuksia. Esitys saatavilla hankeikkunassa. Esityksen jälkeen Timo Hämäläinen esitti KIVO:n jäsenistön alustavia kommentteja ja kokemuksia ja Katja Moliis esitti YTP:n jäsenistön alustavia kokemuksia SIIRTO-rekisterin käytöstä. Yleisesti kommentoitiin, että tietoa SIIRTO-rekisterin käyttövelvollisuudesta tulisi saada leviämään laajemmin. Todettiin, että tiedonkulun parantamista ja tiedottamista tulee vielä miettiä yhteistyössä toimialaliittojen, YM:n ja SYKEN kanssa. Siirtoasiakirjojen tiedot ovat rekisterissä muokattavissa 3 kuukauden ajan, eli tietoja voi vielä muokata niiden syöttämisen jälkeenkin. SYKELLE on tullut palautetta, että järjestelmä ei ohjeista käyttäjää tarpeeksi, mutta puutteita voi myös olla käyttäjien tietojenkäsittelytaidoissa. SYKE on kirjannut saadun palautteen ylös ja tulee huomioimaan sen kehitystyössä. Siirtorekisteriin liittyviä lisäkysymyksiä ja huomioita voi lähettää siirtorekisteri-tuki@syke.fi.

5. Early Warning / Malin zu Castell-Rudenhäuser VTT

Malin esitti Early Warning raporttia ja keskittyi erityisesti sen metodologian avaamiseen. Esitys saatavilla hankeikkunassa. Selvityksessä tarkasteltiin ainoastaan kierrätyksen nykytilannetta sekä mitä tehokkaaksi todettuja ohjauskeinoja kullakin jäsenmaalla on käytössä; eli jos on käytössä sellaisia ohjauskeinoja, joita oletetaan vaikuttavan kierrätysasteeseen niin, että jäsenmaa voisi saavuttaa vuoden 2025 kierrätystavoitteita. Työssä ei ole tehty esiselvityksiä, kaikki tieto on peräisin jäsenmaiden viranomaisilta. Esitys herätti runsaasti mielenkiintoa. Tulosten mukaan Suomi on kategoriassa, joka ei tule saavuttamaan kierrätystavoitteita yhdyskuntajätteen eikä muovipakkausjätteen osalta. Metodologian osalta kommentoitiin mm. että se ei kuvaa todellista tilannetta ja, että oletukset pisteytysten takana ovat erikoisia. Lisäksi kommentoitiin, että saavutetut tulokset tulisi olla keskiössä pisteytyksessä. Malin totesi, että metodologia määrittelee nykytilannetta sekä mitä ohjauskeinoja maat käyttävät. Early Warningissa ei ole tarkoituksena tehdä selvitystä nykytilanteesta; koska jokaisen maan viranomaisilla on paras kuva tilanteesta, niin kaikki tieto oli viranomaisten raportoimaa. Lisäksi tarkastelussa hyödynnettiin tilastotietoa. Tarkastelussa kierrätysasteella oli huomattavasti korkeampi kerroin kuin ohjauskeinoilla.

Pisteytyksen osalta kummasteltiin esimerkiksi sitä, että hyviä pisteitä ei voinut saada, jos tietty asia ei ole säädetty pakolliseksi. Suomi ei esimerkiksi saanut täysiä pisteitä panttijärjestelmästä, sillä se ei ole pakollinen, vaikka tulokset ovatkin erinomaisia. Lisäksi koettiin, että yleisesti Suomen osalta olettamukset ovat erikoisia. Malin kertoi, että metodologian mukaisesti kaikki maat arvioidaan tasavertaisesti. Poikkeuksia on aina, mutta ne ovat hyvin eri-asteisia, joten niitä ei otettu huomioon. Suomi onkin ainoa maa, jolla on hyviä kierrätyslukuja, vaikka panttijärjestelmä on vapaaehtoinen. Suomella on melko erikoinen tilanne väestötiheyden ja kaksoisjärjestelmän suhteen. Se ei helpota Suomen tilannetta ja voi tuntua epärealistiselta, että kaikilla on samat tavoitteet. Metodologiaan voi tutustua tarkemmin: <https://www.eionet.europa.eu/etcs/etc-wmge/products/etc-wmge-reports/methodology-for-the-early-warning-assessment-related-to-certain-waste-targets>.

6. Litiumakkuihin liittyvä hanke / Tuomas Raivio Gaia Consulting

Tuomas esitteli litiumakkuihin liittyvää hanketta: Mobiili ja hajautettu sähkö - Haasteet henkilöturvallisuudelle ja turvallisuusvastuut toimijaverkossa. Esitys saatavilla hankeikkunassa. Kommentoitiin, että kaupan alalla on käsitelty jo pitkään myymälään palautettuja akkuja, mutta vastaanoton järjestämistä ei ole kunnolla ohjeistettu. Tuomas totesi, että tässä kyseisessä hankkeessa on ohjeistusta laadittu muun muassa kaupan alalle. Todettiin myös, että akkuasetusneuvotteluissa on ollut esillä, että kivijalkakaupan ei tarvitsisi ottaa litiumakkuja vastaan, vaan vain sellaisia akkuja mitä itse myy. Turvallisuusasiat jätehuoltoketjussa koettiin tärkeiksi ja asia on tunnistettu, mutta käytäntöjä ei ole vielä laadittu.

7. PlastLife-hankkeen esittely / Helena Dahlbo SYKE

Helena esitteli Muovien kestävä kierrätys - PlastLIFE SIP –hanketta, joka on saanut rahoitusta EU:n LIFE ohjelmasta. Esitys saatavilla hankeikkunassa.

8. Yhteistyöryhmän jäsenten ajankohtaiset kuulumiset / ryhmäläiset

ELY-keskukset:

- Valtakunnallisen jätesuunnitelman alueelliset yhteistyöryhmät (JL 88 §) on lähestulkoon kaikkien ELYjen alueilla nimetty. Osalla alueista on jo pidetty yhteistyöryhmien kokouksia ja loppuillakin alueilla niitä on tuloillaan. Lisäksi eri yhteistyöryhmien koordinaattorit ovat kokoontuneet ja jatkavat alueiden välistä yhteistyötä.

Kuntaliitto:

- Kuntaliitto julkaisut oppaan kunnallisen jätetaksan laatimiseen elokuussa 2022: <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2022/2189-opas-kunnallisen-jatetaksan-laadintaan>
- Kuntaliitto on myös tiedottanut tulevan kertakäyttömuovien tuottajavastuun vaikutuksista kuntiin. Artikkelit aiheesta Kuntalehden verkkosivuilla ja Kuntateknikka -uutiskirjeessä. Aiheita esiteltä myös Katupäivillä 20.9.2022 ja viikolla 39 FCG järjestää yhteistyössä Kuntaliiton kanssa webinaarin aiheesta: <https://www.kuntaliitto.fi/ajankohtaista/2022/kuntien-puhtaanapitotehtaviin-tulossa-uusia-vaatimuksia>

Jätehuoltoyhdistys:

- Jätehuoltopäivät järjestetään Helsingissä 5.-6.10.2022
<https://jatehuoltoyhdistys.fi/jatehuoltopaivat/ohjelma/>

SYKE:

- Kiertotalous-Suomi lanseeraustilaisuus 27.9.2022 [https://www.syke.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Tapahtumat/KiertotalousSuomi_lanseeraustilaisuus\(63720\)](https://www.syke.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Tapahtumat/KiertotalousSuomi_lanseeraustilaisuus(63720))

9. Muut asiat

Ei muita asioita.

10. Kokouksen päätös